

Література

1. Поліщук М. П., Михайленко П. П. Основи підприємницької діяльності. — Житомир: ЖІТІ, 2000. — 172 с.
2. <http://news.finance.ua/>
3. <http://www.pfts.com/>

УДК 330.322.1

Т. В. Майорова, канд. екон. наук, доц.,
завідувач кафедри банківських інвестицій,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ДЖЕРЕЛО ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

Світова практика переконує, що без широкого залучення іноземного капіталу неможливо провести структурну перебудову економіки, скоротити технічну та технологічну відсталість народного господарства, домогтися конкурентоздатності вітчизняної продукції на світовому ринку. Крім того, продуктивне використання іноземних інвестицій є органічною частиною світового процесу руху капіталу та реалізується переважно за рахунок капіталів приватних інвесторів, зацікавлених в одержанні більш високого рівня прибутку на вкладені кошти.

Як свідчать дані Державного комітету статистики України [1], у 2009 р. в економіку України іноземними інвесторами вкладено 5634,6 млн дол. США прямих інвестицій, що становить 51,6 % надходжень 2008 року. З країн ЄС надійшло 4016,8 млн дол. (71,3 % загального обсягу), з країн СНД — 1064,7 млн дол. (18,9 %), з інших країн світу — 553,1 млн дол. (9,8 %). У той же час капітал нерезидентів зменшився на 941,0 млн дол.

У цілому приріст сукупного обсягу іноземного капіталу в економіці країни, з урахуванням його переоцінки, утрат і курсової різниці, за 2009 рік склав 4410,4 млн дол., що становить 72,6 % рівня попереднього року.

У 2009 р. зросли обсяги капіталу з Кіпру — на 947,0 млн дол., Російської Федерації — на 827,4 млн дол., Нідерландів — на 804,6 млн дол., Франції — на 408,9 млн дол. та Аруби — на 273,6 млн дол. Зазначені країни забезпечили майже 74 % приросту іноземного капіталу в Україні.

Приріст іноземного капіталу у 2009 році спостерігався на підприємствах, що здійснюють фінансову діяльність, — на 1813,7 млн дол., торгівлю, ремонт автомобілів, побутових виробів, предметів особистого вжитку — на 537,6 млн дол., операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям — на 451,2 млн дол., а також на підприємствах промисловості — на 969,3 млн дол., у т.ч. переробної — на 885,1 млн дол. Серед галузей переробної промисловості найбільше зросли обсяги прямих іноземних інвестицій у хімічну та нафтохімічну промисловість (на 255,7 млн дол.) та у виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (на 151,3 млн дол.).

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, внесених в Україну, на 1 січня 2010 р. склав 40026,8 млн дол., (рис. 1), що на 12,4 % більше обсягів інвестицій на початок 2009 р., та в розрахунку на одну особу становив 872,6 дол.

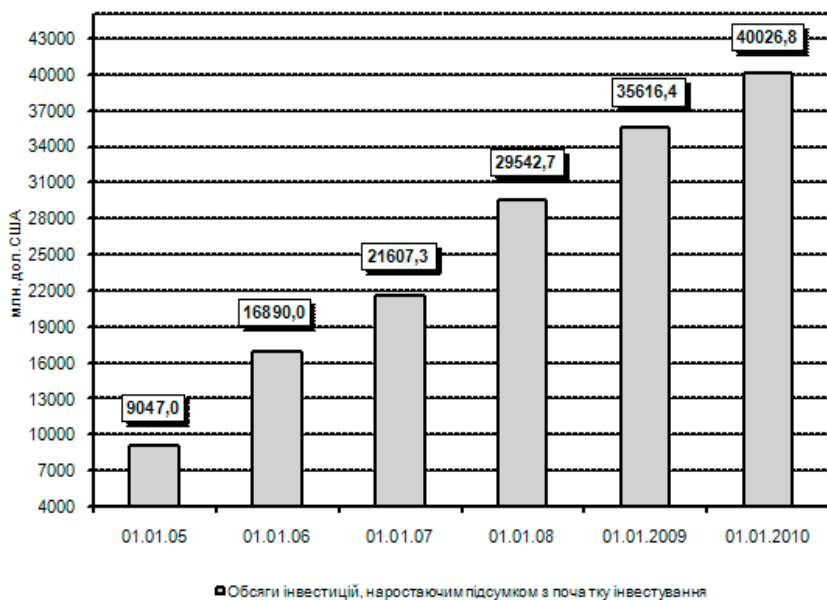


Рис. 1. Прямі іноземні інвестиції в Україну (складено автором за даними [1])

Інвестиції надійшли зі 125 країн світу. До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає понад 81 % загального обсягу

прямих інвестицій, входять: Кіпр — 8593,2 млн дол., Німеччина — 6613,0 млн дол., Нідерланди — 4002,0 млн дол., Російська Федерація — 2674,6 млн дол., Австрія — 2604,1 млн дол., Сполучене Королівство — 2375,9 млн дол., Франція — 1640,1 млн дол., Сполучені Штати Америки — 1387,1 млн дол., Віргінські Острови, Британські — 1371,0 млн дол. та Швеція — 1272,3 млн дол.

Як бачимо, у сучасних умовах очікувати великого припливу іноземного капіталу в Україну не доводиться, бо інвестиційний клімат залишається несприятливим. Основними перешкодами для іноземних інвестицій в Україну є: нестабільне та надмірне державне регулювання; нечітка правова система; мінливість економічного середовища; корупція; великий податковий тягар; проблеми щодо встановлення чітких прав власності; низький рівень доходів громадян; труднощі в спілкуванні з урядом та приватизаційними органами; мінливість політичного середовища; відсутність матеріальної інфраструктури; проблеми виходу на внутрішній та зовнішній ринки та інші.

У зв'язку з цим, велике значення має вдосконалення процесу формування інвестиційної політики держави, що може активізувати або стримувати функціонування іноземних інвестицій у національній економіці, регулювати їхні обсяги і технологічний склад.

Для подальшої активізації іноземного інвестування державі необхідно насамперед розв'язати проблеми макроекономічної стабільності та активізувати дію комплексу важелів регулювання інвестиційної діяльності, а саме: створити нормативно-правові та соціально-економічні основи збільшення необхідних обсягів іноземних інвестицій; суворо дотримуватися визначених пріоритетів у розвитку національної економіки; мати ефективний механізм публічного контролю за їх виконанням; контролювати та певним чином регулювати галузевий розподіл іноземних інвестицій; спростити процедуру участі іноземних інвесторів у процесі приватизації державного майна; мати зважену, обґрунтовану політику щодо встановлення податкових пільг; активізувати кредитну політику, розвивати практику надання гарантій під іноземні кредити не лише урядом чи НБУ, а й комерційними банками.

Література

1. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності у 2009 році / Експрес-випуск Державного комітету статистики України № 35 від 17.02.2010 р. [Електронний ресурс]. — Доступно з: <<http://www.ukrstat.gov.ua>>.